

Skýrsla um skógræktina á Hallormsstað árið 1944.

Skógurinn: Sala skógarafurða. Meiri eftirspurn var eftir eldivið, en í fyrra. Einnig var hægt að selja talsvert af girðingarstaurum á samilegu verði. Reykingarviður var sendur héðan til Skógræktar ríkisins í Reykjavík, einnig efniveður. Efniveður er seldur var hér á staðnum, var flokkaður þ.e. girðingarstaurar voru seldir í tveimur flokkum, eins og undanfarin ár. Selt var og höggið sem hér segir:

Flokkur.	Gildleiki.	Stykkjatala.	Þingd.	
a. Staurar	5-7 sm.	254	hver 18 kg.	= 4.572 kg.
b. - - -	3-5 -	2.930	- 6 -	=17.580 -
c. Smíðaeefni	10-20 -			<u>= 1.090 -</u>
				25.242 -
d. Smíðaviður sendur Skógrækt ríkisins Evk.				<u>2.400 -</u>
			Alls:	<u>25.643.</u>

Eldiviður sem seldur var á staðnum 52.050 kg.

Reykingarv. sendur Skógrækt ríkisins, 12.000 kg.

Alls: 64.050 kg. == 64.05.

Verð á staurum í a flokki var 4 kr. stykkið.

- - - - - b - - - - - var 2 - - - - -

- - 'smíðaeefni 0.70-0.80 kg.

- - eldivið 6-8 krónur 100 kg.

Ef flytja þarfti staura á bílveg lengra til, voru þeir seldir á 2.10-2.20 og 4.25 hver.

Fræspretta og söfnum þess: Einkum voru það gömul tré, eða þau er enn standa af 100-180 ára gömlum einstaklingum, er báru fræ. Reynslan mun leiða í ljós hvort það spirar viðunnanlega, eða ekki. Safnað var um 15 kg. af þurrkuðu fræi. En telja verður fræsprettna mjög litla.

Maður: Að mestu var skógurinn nú laus við þennan ófögnuð. En skógarmaðururinn hefur herjað hér í síðastliðin 9 ár. Maðgurastur var hann 1935-1936, svo sem greint er í skýrslum mínum frá þessum árum. Skógurinn var þó ekki alveg hreinn af þessari plágu. Útlit skógarins var þó mun heilbrygðari er undanfarið. Trén báru fleiri og stærri blöð yfirleitt. Sumir (hinir mjög laufflitlu) einstaklingar báru þó enn menjar eftir maðkaárið, svo sem vanta mátti?

Lauflítill tré og líflítill visnuðu algerlega, en það er algengt fyrirbrygði eftir plágu sem þessap

Skógurinn varð grænn 22 júní.

Lengstu árssðrotar urðu 35 cm.

Framræsla: Grafinn var skurður í hestagirðingunni utan við Mörkina, um 200 metra langur. Tekur hann við vatninu ú Vegakeldu og rlytur í skurð þann sem grafinn var í fyrra. Vatnið úr Vegakeldu flóði áður yfir mýrlendið utan við Mörkina, en nú er svæði þetta að mestu þutkað með þessum skurðum:

Girðingar: Viðhald á hirðingunni var lítið. Girðingin stób vel eftir veturinn, enda var hann mjög snjóléttur. Bætt var í girðinguna um 150 staurem, flestum í Hádegisfjalli og á Björginu.

Veðurfar og veðurathuganir: Veturinn 1943-44 var úrfella-lítið, en frosthæðir nokkuð. Janúar var kaldastur með $+ 3.2^{\circ}$. Vormánuðirnir apríl og maí varu tiltakanlega svalir, einkum apríl með aðeins 0.5° . Sumarmánuðirnir júní og september voru kaldir, en júlí og ágúst sennilega ekki langt fyrir neban meðallag. Úrkomumagn var lítið, í engum mánuði ársins nema desember var meira enn 60 m.m. Í sumarmánuðunum júní-sept, var úrkoma 130,40 m.m. eða svipuð og 1943, en þá var hún 132.9 m.m. Kuldarnir í apríl og maí og að einkverju leiti í júní, ollu því að trjágróður lifnaði seint. Skógurinn laufgaðist ekki fyr en 22 júní, en það er með því síðasta á 22 undanförunum árum. Árið 1924 27. júní, árið 1931 25. júní. Eftirfarandi tölur sýna niðurstöður af veðurathýgunum 1944.

	Hiti. $^{\circ}$ C.	Úrkoma. m.m.
Janúar.	+ 3:2 -	60.9 - -
Febrúar	+ 2.0 -	48.4 - -
Marz	0.4 -	3.7 - -
Apríl	0.5 -	65.1 - -
Maí	4.5 -	24.0 - -
Júní	7.1 -	22.1 - -
Júlí	11.2 -	34.8 - -
Ágúst	9.5 -	44.9 - -
September	6.5 -	28.6 - -
Október	2.8 -	56.7 - -
Nóvember	+ 1.0 -	26.5 - -
Desember	+ 0.8 -	113.8 - -
Alls:	35.7 -	529.5 - -
Meðaltal	3.0 -	44.0 - -

Mestur hiti mældist 20. júlí 25.5 C⁰.

Minnstur hiti 10. jan. 16.5

Meðalhiti sumars júní til september var 8.6 C⁰. Er það aðeins hæðri meðalhiti enn í fyrra, en þá var hann 8.5⁰. Síðasta frostnótt að vorinu var 30. maí. Fyrsra frostnótt að hausti 2. september. Í júlímánudi komst hiti niður í frostmark eina nótt. Skemmdist þá kartöflugras allvíðað Hafís var úti fyrir Norðurlandi seinni hluta vetrar, og langt fram á vor, en varð ekki landfastur.

Græðireiturinn: Sáð var í græðireitinn sem hér segir:

Birkifræi 14 kg.

Reynir 6½ - Sáð að haustinu.

Græðikvistir(stiklingar) voru settir Ribs 6.000 stk.

- - - - - Víðir ísl. 3.000 -

- - - - - Þingv. 700 -

- - - - - Heggur 300 -

Alls: 10.000 stk.

Birkifræið spíraði samilega, og reynir sem sáð var vorid 1943. Haustið 1943 var engum reyni sáð. Ribsstiklingar festu illa ratur, en víðir og heggur mjög viðunnanlega. Orsökina til þess að ribsstiklingarnir spruttu illa er ókunn, en verið gæti að kal hafi verið dálítid.

Dreifplantað var: Björk 60.000 stk.

- - - - - Reynir 8.000 -

- - - - - Ribs 2.270 -

- - - - - Fjallagr. 1.360 -

- - - - - Sitkagreni 400 -

Alls: 71.970 stk.

Nokkur vanhöld urðu á birkiplántum í beðunum, en þó með minna móti. Reyniplönturnar sem dreiflantað var, voru margar skemmdar af kali, en komu þó allvel til eftir dreifplántunina. Yfirleitt þroskuðust plönturnar allvel á sumrinu,

Í fyrra vetur voru birkifræiplönturnar geymdar í byrgi, og ekki teknar þáðan fyr en jafnóðum og dreifplantað var. Með þessu móti var hægt að koma þeim óútsprungnum í jörðina. Þessi sama aðferð var og notuð við birkifræblánturnar í haust. Þær eru geymdar í byrgi í vetur.

Sala plantna:

a. Plöntur seldar á staðnum. Björk 2.108 stk.

- - - - - Reynir 479 -

Plöntur seldar á staðnum. framh.	Víðir	1.092	stk.	
- - - - -	Ribs	323	-	
- - - - -	Greni	25	-	
				4.327 stk.
b. Sendar Skógrækt ríkisins Rvk.	Björk	9.000	-	
- - - - -	Reynir	1.800	-	
- - - - -	Víðir	2.300	-	
- - - - -	Ribs	1.230	-	
				14.330 -
c. Plantað í skjólbeltum í græðireitnum:				
- - - - -	Ribs	30	-	
- - - - -	Víðir	100	-	= 130
	Alls:	18.787	stk.	

Áburður í græðireitinn: Tilbúinn áburður var keyptur.

Garðáburður.	Túnáburður.	Kalí.	
5½ tonn.	3 tonn.	3 tonn.	= 11½ tonn.

Búfjáráburður 100 vagnhlöss.

Nokkuð af tilbúnum áburði var látið í skiptum fyrir búfjár-
áburð. Eftirfarandi greinargerð yfir búfjáráburðinn sýnir þetta
meðal annars:

Í ársbyrjun voru í bygðum Túnáburður 2 tonn.

Keypt inn á árinu, samkv. framansögðu 11½ tonn.

Alls: 13½ tonn.

Af þessum 13½ tonni var látið í skiptum	5½	--	
- - - - - borð í reitinn	7	--	
- - - - - eftir um áramót	1	--	= 13½ tonn.

Hið stutta og kalda sumar 1943 var og kalt vor 1944 olli
því, að mikið af reynivið kól til verulegra skemda. Bæði stór og
smár reyniviður kól, en fræðaplöntur náðu sér nokkuð er á leið
vorið. Sitkag nið í fræðunum skemdist nokkuð, en allmargar
plöntur voru þó fremur líflegar eftir hið slæma ár 1943. Fræplönt-
ur eru nú þriggja ára og verður dreifplantað í vor kemur. Skemdir
á smáplöntum af greni og furutegundum í skóginum, uxu ekki í stórum
stíl. Þá urðu allmikil vanhöld á skógarfuru er plantað var 1942.
Grenit. stóðu betur af sér hið slæma árferði. Furu- og grenitré létu
ekki mjög á sjá. Þó má geta þess að í fenbotninum í Mörkinni fjölg-
aði litlum og veiklulegum trjám. Skógarfuran í Botninum og skjól-
beltinu í Mörkinni var grísjáð í haust. Féllu þá um 30 tré. Skógar-

furan hefur þolað ver, þið slæma árferði nú 3 seinustu árin. Greni og lerkitré mun betur, einkum lerkib.

Plöntusending að haustinu: Allar útsöluhæfar birkiplöntur voru teknar upp í haust og nokkuð af reyni. Skógrækt ríkisins Reykjavík voru sendar 7.500 birki og 3.000 reynir. Er þetta í fyrsta sinn, sem plöntur eru teknar upp í stærri stíl að hausti.

Námsskeið: Auglýst var trjáræktarnámsskeið fyrir stúlkur. 3 stúlkur sóttu, en aðeins 1 mætti. Hinar höfðu fráfall á síðustu stundu. Stúlkun sem dvaldi hér á námsskeiðinu var Guðrún Guðjónsdóttir frá Djúparvogi. Hinsvegar störfuðu í græðireitnum 4 kaupakonur auk Guðrúnar og 2ja frá 20 júní og fram í september, við hirðingu rébáins.

Ferðir: Eftirlitsferðir voru engar farnar á árinu. Hinsvegar fór ég til Reykjavíkur, til fundar með skógræktarstjóra og hinum skógarvörðum landssins. Ferð þessa fór ég í október.

Fundur þessi og viðræður á skrifstofu skógræktarstjóra mun bera nokkurn ávöxt, og sameina krafta hinna fáu starfsmanna skógræktarinnar, auk þess sem slíkar viðræður efla áhuga og geta verið lærdómsríkar fyrir hlutaðeigendur.

Mælingar á barrtrjám í Mörkinni:

Í apríl voru gerðar nákvæmar mælingar á þvermáli og hæð barrtrjáanna í Furubotninum og skjólbeltinu í Mörkinni, svo og blágreni í suðurhorni Merkurinnar. Einnig á þeim lerkitrjám er þar standa.

Hallormestab 9. janúar, 1945.

Guttormur Pálsson.